

Fiskelykke: Jubelen var veldig stor da ørreten til Mari Svensson skulle fotograferes. Her sammen med samboer Thomas Rohde.

Mari tok førsteprisen

Snåsafjellene innfridde nok en gang for vår reporter. Dette mye takket være kjentmannen Thomas Rohde.

Tekst og foto:
Morten B. Stensaker

Grøningen (467 moh.) glitrer i den varme brisen fra sør da jeg møter samboerparet Thomas Rohde og Mari Svensson i nordenden av sjøen. Grøningen er særlig kjent for sitt røyefiske. – Denne sesongen har vært over all forventning, ja, kanskje den beste jeg har opplevd, forteller Thomas. Men det er ikke Grøningen vi skal prøve denne gang, men den langt mindre Litlheggsjøen (526 moh.).

HEGGSJØAN

Siden guttedagene har Thomas fisket i dette fjellområdet, sommer og vinter. Det var bestefaren og faren som lærte han om Litlheggsjøens grumme ørreter.

Den snaut 0,5 km² store og grunne sjøen ligger akkurat innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark (2004). I sør kommer elva fra storebroren Hegg-sjøen (565 moh.) inn. Vannkvaliteten i Hegg-sjøen, som de sier lokalt, bør være god, da berggrunnen består av skifrige, nokså mjuke bergarter – deriblant fyllitt – med rikt innhold av kalk og mineraler. Ørreten har fin kjøttfarge, noe som betyr at den må ha krepsdyr på menyen, men om det finnes marflo er ikke Thomas sikker på.

Kilosørret er ikke uvanlig og kvaliteten på fisken er god. Lake og ørret er eneste fiskearter i Hegg-sjøen.

Nervepirrende?: JA! Ørreten veide 2,3 kilo.

LAKE SOM BYTTEFISK?

På en liten høyde på nordsiden av van-

Fisketips

Snåsa kommune: Drøyt 2000 innbyggere og 2274 km² stor.

Fiskekort: Døgn kr 100,- og uke kr 350,-. Kjøpes hos inatur.no.

Bom og båt: Bomkasse i Imsdalen. Bankkort, kr 150,-. Gode parkeringsmuligheter ved sjøen Grøningen. Fjellstyret leier ut båter i Grøningen, Langvatnet og Ismenningen.

Kartverk: Sørli, best. nr. 10100. Norge-serien, 1:50.000. Nordeca.no.

Snåsa fjellstyre: snasa@fjellstyre.no og tlf. 468 99 771.

Annet: Mobildekning ved Grøningen.

Kaldrøykes: Thomas og Mari har fra barnsben av lært å ta godt vare på fangsten. Denne ørreten skal kaldrøykes.

net slår vi leir. Naturen byr på all sin prakt. Fjernt mot øst ser vi «Blåfjella». Kveldslyset får fjellmassivet til å framstå i en vakker blåtone, en opplevelse der ord ikke strekker til. Tar du turen til Snåsafjella vil kanskje også du oppleve stemningen her som magisk.

Vi koker kaffe og drodler rundt hva vannspeilet i Litlheggsjøen kan skjule. Hvilke næringsdyr er særlig viktige for ørreten her er det kanskje ingen som vet? Kan lake utgjøre en betydning som byttefisk i disse og andre vann hvor den finnes i Snåsafjella, og i nabokommunene for øvrig? Kanskje. I Krattljønna (ca. 800 moh.) i Femundmarka nasjonalpark lever «mikrolaken», som sjelden blir større enn 15 cm. Olav Riseth på Svukuriset gård mener denne er en viktig byttefisk for ørreten og forklaring på at denne kan bli stor. I langt over en mannsalder har han fisket med garn i disse ekstremt næringsfattige vannene. Å finne mikrolake i ørreten – opp til flere eksemplarer i større fisk – er ikke uvanlig, ifølge Olav. Hans største herfra

Grøningen-ørret: Flere av vannene i området byr på fisk over kiloen, som for eksempel Grøningen. Kniven er 15 cm.

veide 5,5 kilo. At smårøye kan bety noe har Olav ingen tro på, fordi det er flere tiår siden røyebestanden i vannene ble slått ut av sur nedbør.

LAKE-MYSTERIET

Thomas er i dag langt mer bevisst på den ofte utskjelte lakens tilstedeværelse i Snåsafjella. Både han og jeg er veldig interessert i å finne ut mer om denne interessante fiskeartens historikk og hvilken betydning den har for vannene den finnes i. I området rundt sjøen Grøningen kan den finnes i både små og store vann. Thomas kjenner ikke til at det er funnet ørret med lake i magen i Litlheggsjøen, men han har fått ørreter i Grøningen som har hatt det. Kan laken en gang for lenge siden ha vært satt ut for å hindre tusenbrødring i noen av ørret- og røyevannene? spør vi. I Litlheggsjøen virker den tanken ikke urimelig da det er meget gode gyteforhold for ørreten her. I den store og oppdemte Nesjøen (729 moh.) i Sør-Trøndelag anses laken som nyttig fordi

Litlheggsjøen: Turen inn til Litlheggsjøen tar en og en halv time. Stedvis noe myrlandt, men ellers greit å gå.

den beiter røyerogn (og sikkert også røyeengel) og slik bidrar til at røyebestanden ikke vokser ut av matfattet og blir småfallen og dårlig matfisk. I Norges Dyreliv Fiskene 1 (1992), står dette: «Blant samene er det kjent at laken, som er en ekte rovfish, kan forhindre fordverging av røyebestander. Flere steder i Finnmark har laken bidratt til å tynne røyebestandene med det resultat at røyene er blitt større. Dette er også kjent fra Sverige.»

Det finnes flere interessante problemstillinger i forhold til planting av fisk gjennom tidene. Mennesket har jo holdt på med dette helt siden steinalderen. Hvordan så og tenkte mennes-

ket som slapp ørret i Heggsjøa, og hvor lenge er det siden?

PERS PÅ 1,9 KILO

Bunnmeite med mark er det aller beste fisketipset Thomas kan gi for Litlheggsjøen. Kvelds- og nattfiske kan være særlig fine perioder på døgnet. Tiden rundt St. Hans og midten av august regnes som gode perioder generelt for fiske i disse fjelltraktene. Thomas' pers fra «Lisjhæggsjøen», som han uttaler navnet, er på 1,9 kilo, men helga forut tok broren hans en her på 2,3 kilo!

Mari fisker gjerne med sluk og spinner, men det er bunnmeite med mark som tar førsteprisen. Spenningen som

oppstår i det en ørret snapper til seg agnet og det rykker i sena synes hun er helt topp! Er det kattfisk eller storfisk som napper? Dessuten synes trønderjenta at denne formen for fiske gir den fineste roen ved å være ute. En må være tålmodig ja, men det går helt fint for det er så mye fint å oppleve i naturen.

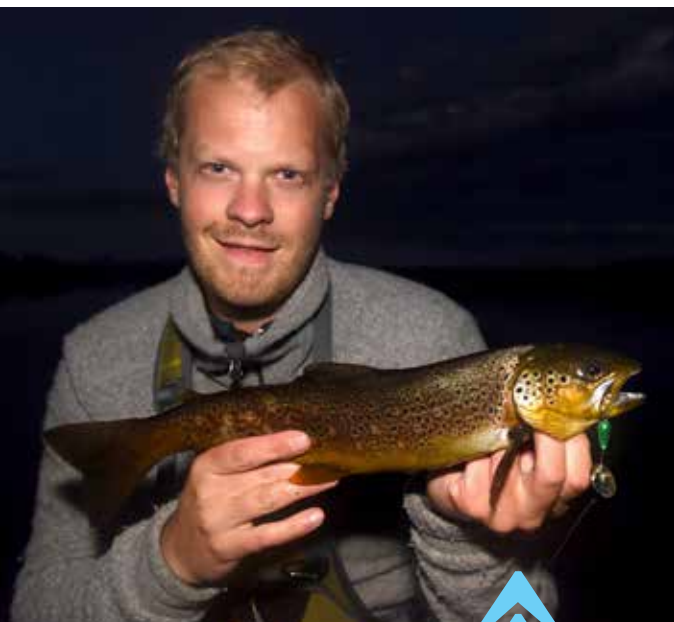
MARI ORDNER BILDEFISKEN

Mari vil holde stand ved leiren og friste ørreten med en real tugge med mark fra egen kompost. Thomas velger å luften flue, mens jeg skal dundre løs med krumbøyde metallstykker. Timene går uten at noe skjer. Ved midnatt monterer

jeg en grønn og blank spinner. Hogget som kommer virker voldsomt, men det er bare fiskernervene mine som spiller meg et puss. Ørreten er ikke noe å skrive hjem om – med tanke på vannet vi snakker om, men mer enn god nok for steikepanna er den.

Hvor blir så bildefisken av? Ørreten som kanskje vil lokke deg av gårde til dette vakre fjellområdet med alle fiskevannene? Jo da, den ordner Mari, og det til gagns. Ørreten er en plugg av en hannfisk og veier 2,3 kilo. Noen timer seinere får hun også en som bikker kiloen!

fiske@egmont.com

Fiskeeldorado: Til venstre det østligste av Skardtjønna, bakerst Vivatnet og til høyre det store Langvatnet.

Meld ifra!

I 2010 ble kanadarøya oppdaget i Klokkartjønna (606 moh.), 4 km sør for Langvatnet. Vannet ble rotenonbehandlet i 2015 og fisk fra nærliggende vann ble gjenetablert.

Høsten 2016 ble samme art påvist i Rørtjønna (506 moh.), som også ligger i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

– Rørtjønna renner ut i Langvatnet, som igjen renner videre ned i Grønningen. Det er derfor muligheter for videre spredning nedover vassdraget og inn i Sverige, forteller Lisbeth Aassve i Snåsa fjellstyre.

I 2017 foretok fjellstyret, Statskog, SNO og fiskeforvalteren i Nord-Trøndelag prøvefiske med garn i Langvatnet og Rørtjønna. Kanadarøye ble ikke påvist, men dette kan skyldes vanskelige forhold med garnfiske i de to dagene undersøkelsen foregikk.

Fjellstyret oppfordrer alle til å melde ifra om de får eller hører om kanadarøye.

Utsetting av fremmede arter er straffbart.

Thomas Rohde: Siden barnsben av har snåsningen Thomas Rohde fisket i Snåsa-fjella.

Et fiskeeldorado

● Sjøen Grønningen (466 moh.) ligger en halv mil nord for svenskegrensa. Den største ørreten Thomas Rohde kjenner til her ble tatt på 80-tallet og veide 8,2 kilo. Røye og ørret på 1–2 kilo er ikke uvanlig, mens fisk på 3 kilo er sjelden. Lake finnes også, og den kan bli over 2 kilo.

Grønningen er en meget populær fiskesjø blant båtfiskere. Fiske med markdrag er fiske metode no. 1. Gode muligheter for parkering og båtutsetting. Båtmotor: Opptil 9,9 hk.

Sjøen er 7 km lang, 1 km på det bredeste og sjelden dypere enn 7 meter. Den renner sørøst og ned i Skjeldbreien (451 moh.) som videre renner ned i den store grensesjøen Holderen (441 moh.). I disse to sjøene er det også harr.

● I Langvatnet (505 moh. og 6 km²), like øst for Grønningen, bør du forvente ørret på kiloen pluss. Røya her skal være fin matfisk, men er langt fra så stor som i Grønningen. Langvatnet er først og fremst et båtvann. Snåsa fjellstyre leier her ut Langvasshytta og robåt. Med båt kan du fra Langvasshytta oppsøke Vivatnet (530 moh.). Dette har i all tid hatt

rykte på seg for å være et godt fiskevann. Røya veier rundt 300–400 gram. Bestanden er stor, så det skal være gode muligheter for røye til middag. Ørreten i vannet er i meget god kondisjon, og kilosfisk er mulig. Lake finnes også.

● Vivassfiskløysa (516 moh.), 3 km nord for Langvatnet. Vannet huser en god bestand av fin ørret, med høy snittstørrelse, sølvblank ytterside og en nydelig kjøttfarge. Hvis man er heldig og treffer med tidspunktet, kan du oppleve et eventyrlig ørretfiske her. Historiene om riktig store fangster med ørret i Vivassfiskløysa er mange, ifølge Thomas Rohde. Kun ørret.

● Klokkartjønna og Rørtjønna ligger på Statskog sin eiendom og har eget fiskekort. Storkasttjønna (520 moh.) eget fiskekort. Tilhører Gjevsjøen/Jävsjön fjellgård.

● Reporteren besøkte i 2016 Skardtjønna (561 og 557 moh.), nord for Langvasshytta/Langvatnet, uten å merke antydning til liv. Ryktet sier at det skal være fin fisk her ... Han drømmer om å komme tilbake!